

автотранспортна галузь значно поступається традиційно автомобільним країнам, і досить вагомими причинами такого відставання є відсутність чіткої взаємодії між окремими гілками галузевої еліти (інженери, освітяни, науковці).

Список використаних джерел

1. Глянєнко К. Особливості професійної підготовки викладачів практичного навчання в галузі транспорту. Проблеми підготовки сучасного вчителя. №17, 2018. С. 157-162.
2. Горностаєва О., Кравченко Г. Підготовка інженерів-педагогів в інженерно-педагогічних закладах вищої освіти в Україні. URL : <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/26086/1/27000c25-b74b-4c7b-90f2-77ccc2548001.pdf> (дата звернення: 12.04.2023).
3. Джантіміров А. Ю. Багаторівнева підготовка інженерно-педагогічних кадрів для професійно-технічних навчальних закладів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. Київ, 2007. 275 с.
4. Коваленко О.Е. Методика професійного навчання: підручник для студ. вищ. навч. закл. Харків: Вид-во НУА, 2005. 360 с.
5. Кулєшова В. В. Формування пошуково-дослідницьких умінь майбутніх інженерів-педагогів у процесі професійної підготовки: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. / Ін-т проф.-техн. освіти АПН України, Київ, 2007. 195 с.
6. Наукова школа «Методика професійного навчання. Інженерна педагогіка». URL: <https://science.uipa.edu.ua/nav-ua/scientific-schools/naukova-shkola-metodika-profesijnogo-navchannya-inzhenerna-pedagogika/> (дата звернення: 10.04.2023).
7. Як вітчизняний транспорт допоміг вижити українській економіці та її громадянам під час війни. URL: <https://www.unian.ua/economics/transport/yak-vitchiznyaniy-transport-dopomig-vizhiti-ukrajinskiy-ekonomici-ta-jiji-gromadyanam-pid-chas-viyni-12105600.html> (дата звернення: 08.04.2023).

У Юеюань

аспірантка,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
gorbaroman@gmail.com

ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА КОЛЕДЖІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ

У зв'язку із сучасними викликами необхідно кардинально змінити підходи до професійної підготовки майбутніх фахівців. Особливо важливо по-новому підійти до формування іміджу у майбутніх журналістів, які матимуть доволі вагомий вплив на масову свідомість, формуватимуть стереотипи. Виходимо з того, що імідж є досить складним феноменом, в якому переплетені різноманітні фактори, однак головним стає комунікативна складова. Насиченість інформаційного середовища, в якому ми живемо сьогодні суттєво зросла, тому нині можемо спостерігати величезну й практично невичерпну лавину інформаційних повідомлень. Ще одним наслідком впливу масованого потоку інформації, яку активно продукують журналісти, став відхід від дотримання правил і традицій. Виходячи з цього, формування професійного іміджу майбутніх журналістів повинно посісти провідну роль під час організації освітнього процесу. З огляду на зазначене, необхідно виражено й цілеспрямовано проєктувати освітнє середовище у контексті формування професійного іміджу майбутніх журналістів, які навчаються в коледжі.

Наголосимо, що освітнє середовище навчального закладу передвищої освіти доцільно розглядати як простір, у якому відбуваються не лише процеси освіти, а й проходить цілеспрямоване виховання особистості майбутнього журналіста. Такий освітній простір має у продовж навчання здобувачів освіти розглядатися як глобальне середовище життєдіяльності та розвитку студентів, у якому діє певний сформований спосіб життя, а також функціонує динамічна система взаємопов'язаних педагогічних подій, що створюється зусиллями соціальних суб'єктів різного рівня (викладачами, студентам, адміністрацією коледжу,

студентським самоврядуванням). Таке освітнє середовище повинно бути спрямованим на отримання позитивного результату освітньої діяльності, що носитиме творчий та інтеграційний характер не лише у контексті здобуття освіти, а й у площині формування професійного іміджу.

На основі аналізу публікацій Т. Захарс, В. Костюка, В. Маргалик встановлено, що проектування освітнього середовища навчального закладу зумовлене особливостями функціонування системи закладів передвищої освіти, що дозволяє вирішувати різноманітні завдання, а саме: інтеграції української системи освіти у світовий освітній простір на основі орієнтації на гнучке та мобільне реагування на зміни, що відбуваються у світі; зниження напруженості освітнього процесу за рахунок залучення кваліфікованих викладацьких кадрів до роботи; стимулювання студентів на продовження навчання у ЗВО.

Формування професійного іміджу майбутнього журналіста вимагає проектування такого освітнього простору з урахуванням перспектив розвитку неперервної освіти на сучасному етапі. Виходячи з необхідності відповідності професійної діяльності журналіста соціальному замовленню, усунення неузгодженості між коледжем та ЗВО нами було висунуто гіпотезу про доцільність проектування освітнього простору коледжу як середовища де відбувається ефективно формування професійного іміджу. Під час проектування такого середовища ми, опиралися на наукові праці українських та зарубіжних науковців [1; 2; 3], що дозволило визначили мету, завдання, принципи та підходи до процесу формування іміджу майбутнього журналіста.

Так, основною метою виступає формування іміджу майбутнього журналіста, створення умов для підвищення престижу цієї професії у сучасному соціумі. З урахуванням поставленої мети, визначено такі основні завдання: оцінка стану сформованості професійного іміджу майбутнього журналіста, дослідження у студентів уявлення про образ сучасного журналіста, створення належних умов та розробка технології для його формування. Забезпечити успішне становлення майбутнього журналіста під час формування його професійного іміджу буде можливим, на наш погляд, за умови реалізації особистісно орієнтованого, синергетичного, діяльнісно-творчого та середовищного підходів, а також впровадження специфічних принципів в освітньому середовищі закладу передвищої освіти.

Зокрема, особистісно-орієнтований підхід опирається на особистісне зростання майбутнього журналіста. Причому головний сенс особистісного зростання передбачає: прийняття себе (ставлення себе як до особистості, що гідна поваги); відкритість внутрішнього світу переживань; розуміння себе (осмислення на основі зближення позицій «Я»-реального та «Я»-ідеального); відповідальна свобода (усвідомлення свободи та суб'єктності); цілісність внутрішнього світу та самої особистості; динамічність, гнучкість, відкритість до змін та здатність зберігати власну ідентичність; соціалізація (ефективний прояв фундаментального прагнення до конструктивних соціальних взаємин); творча активність (готовність сміливо зустрічати життєві проблеми та справлятися з ними, проявляючи інноваційну креативність). На основі цього підходу освітнє середовище коледжу зможе забезпечити належну емоційну та інтелектуальну атмосферу та психологічний комфорт, що сприятливо вплине на становлення професійного іміджу кожного студента.

Синергетичний підхід розглядаємо з позицій професійно-особистісного саморозвитку, що відображає власні зусилля особистості, самоздійснення себе як гідної людини і компетентного майбутнього фахівця. Він допоможе студентам в розумінні цінностей та сенсів життя й професії, входженні у свій власний «особистісний іміджевий образ», вибудовуванні «Я-концепції», оволодінні особистісною саморегуляцією та професійною самоорганізацією.

Сутність діяльнісно-творчого підходу полягає в тому, що практика підготовки фахівця у коледжі має бути орієнтована на посилення практичної та інструментальної складової діяльності. Діяльність майбутнього фахівця, що у майбутньому буде журналістом, має формуватися в умовах творчого самовираження особистості та розвитку його здібностей

адаптації в умовах сучасного інформаційно-освітнього простору. Варто активно працювати над вдосконаленням освітньої програми, систематично вносити зміни, продиктовані сучасними реаліями та дослухатися до порад стейкхолдерів.

Вагому роль під час формування іміджу відводимо середовищному підході. Зокрема, розуміння освіти як глобального середовища розвитку особистості має глибокий методологічний зміст. Розвиток особистості майбутнього журналіста не є простим накопичувальним рухом від простого до складного. Тому освіта у коледжі розглядається нами як поєднання соціокультурного досвіду, накопиченого людством та особистого досвіду самого студента. Іншими словами, освітнє середовище коледжу сприймається як складна і неоднозначна система умов для ефективного розвитку особистості.

У контексті проектування освітнього простору коледжу як середовища для формування іміджу майбутнього журналіста вагому роль відводимо специфічним принципам до яких відносимо принципи культуровідповідності, інтеграції, гуманізації, комунікативної спрямованості.

Так, принцип культуровідповідності передбачає навчання у конкретному культурному середовищі, а також декларує орієнтацію освіти на цінності культури, освоєння її досягнень та прийняття й відтворення соціокультурних норм і включення майбутніх журналістів у культурний розвиток. Ґрунтуючись на принцип культуровідповідності, феномен особистісної культури виступає основним фактором, що відображає певні тенденції у побудові системи освіти. Принцип культуровідповідності передбачає ставлення до студентів як до суб'єктів діяльності, які здатні до особистісного саморозвитку, а також цей принцип базується на освоєнні культури як системи смислів у контексті розвитку студента та становлення його як творчої особистості.

Вважаємо, що цілеспрямоване впровадження принципу інтеграції в освітньому процесі коледжу дозволяє уникнути дублювання, побачити дієвість теорії та реалізувати її тісний зв'язок з практикою. Цей принцип матиме позитивний вплив на актуалізацію професійних знань діяльності, не очікуючи накопичення досвіду, а також сприятиме цілісному розвитку особистості студента, долученню його до загальнокультурних сенсів майбутньої професійної діяльності журналіста.

Принцип гуманізації визначає пріоритет цінності студента як особистості, забезпечення його права на свободу, розвиток та прояв своїх здібностей. Гуманітарна парадигма освітнього процесу в коледжі передбачає пізнання майбутнім журналістом під час навчання не тільки законів природи, суспільства, а й розуміння самого себе з антропологічної, людської позиції, пізнання своєї унікальної сутності, власної психології та закономірностей формування професіоналізму через формування професійного іміджу.

Принцип комунікативної спрямованості передбачає налагодження взаємозв'язку усіх учасників освітнього процесу на рівні індивідуальної, групової та суспільної взаємодії. Зокрема, наявність аналізаторів на індивідуальному рівні забезпечують студентам прийом знаків, що містять іміджеві характеристики журналіста. З допомогою органів зору сприймається візуальна складова іміджу (зовнішній вигляд, жести, міміка, пантоміміка, манери). З допомогою органів слуху сприймається аудіо-складова іміджу (голос, тембр, ритм, інтонація). Органи нюху теж приймають участь у формуванні складової іміджу, а органи дотику відповідають за кінестетичну площину.

У підсумку відзначимо, що під час формування іміджу майбутнього журналіста вагому роль відіграє освітнє середовище навчального закладу, в якому відбувається його професійне формування. Тому варто цілеспрямовано працювати над проектуванням усіх його складових.

Список використаних джерел

1. Пенькова О. Проблема іміджу: соціокультурний і психолого-педагогічний аспекти. *Рідна школа*. 2002. № 6. С. 47–48.

2. Романенко О. В. Наукові засади вивчення іміджу як психологічної категорії. *Вісник Національного університету оборони України*. 2014. №4 (41). С. 293–298.
3. Markus H. R., Kitayama Sh. Culture and the self implications for cognition, emotion and motivation. *Psychological Review*. 1991. Vol. 98. №2. P. 224–253.

Федорейко В.С.

доктор технічних наук, професор кафедри машинознавства і транспорту,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
fedoreykovs@tnpu.edu.ua

Замора Я.П.

кандидат технічних наук, доцент кафедри машинознавства і транспорту,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
zamorayp@tnpu.edu.ua

Чалий А.Д.

аспірант,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
andrewchalyy12241997@gmail.com

КОМПОНЕНТИ СТРУКТУРИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КВАЛІФІКОВАНОГО АВТОМЕХАНІКА

Професійна освіта є важливою складовою вітчизняної освітньої системи. Відповідно до підвищення попиту на фахівців робітничих професій передбачається випереджувальний розвиток професійної освіти. На загальнодержавному рівні заявлено про пріоритетність і значущість цього освітнього рівня в забезпеченні розвитку економіки і суспільства в цілому. На сьогодні, проблема професійної підготовки робітничих кадрів є актуальною і перебуває в центрі уваги багатьох вчених - педагогів [1, 2], психологів, соціологів, істориків та ін.

Система професійної освіти виконує такі основні функції: задоволення потреби в професійних освітніх послугах; забезпечення економіки кваліфікованими кадрами та соціальну стабілізацію життєдіяльності, забезпечуючи зайнятість викладацького складу та учнів і знижуючи, тим самим, навантаження на ринок праці. Система професійної освіти виконує важливу соціальну функцію, оскільки достатньо великий відсоток тих, хто там навчається, є діти з малозабезпечених, неповних і неблагополучних сімей.

Неухильне зростання кількості автомобілів у нашій країні неминує зумовлює необхідність розв'язання питань їх технічного обслуговування та ремонту. Істотне ускладнення конструкцій сучасних автомобілів висуває підвищені вимоги до якості їхнього обслуговування і ремонту, роблячи його практично неможливим без дорогого, складного, сучасного обладнання, приладів та інструментів.

Механізми і пристосування, що використовуються на сучасних станціях технічного обслуговування автомобілів і авторемонтних підприємствах, здебільшого ґрунтуються на широкому застосуванні електроніки та на результатах досліджень у галузі фундаментальних наук і високих технологій оброблення металів і складання автомобільних вузлів підвищеної надійності. Тому, технічний персонал середньої ланки (до якого і належать випускники початкової професійної освіти) повинен уміти працювати на сучасному технологічному та діагностичному обладнанні, використовувати пристосування та інструменти для виконання високоякісного обслуговування та ремонту вітчизняних і зарубіжних автомобілів.

Оскільки матеріально-технічна база системи початкової професійної освіти не завжди відповідає процесу модернізації виробництва, вважаємо за необхідне ефективне соціальне партнерство з підприємствами регіону, яке якісно підвищить підготовку автомеханіків у системі професійної освіти.